

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1993-1994

OPENBARE COMMISSIEVERGADERINGEN

HANDELINGEN

COMMISSIE VOOR WELZIJN EN GEZONDHEID

VERGADERING VAN 16 NOVEMBER 1993

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de ongelijke behandeling van bejaarden in de OCMW's

VOORZITTER : de heer M. Olivier

— *De interpellatie wordt gehouden om 12.10 uur.*

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de ongelijke behandeling van bejaarden in de OCMW's

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Vaerenbergh tot mevrouw Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de ongelijke behandeling van bejaarden in de OCMW's.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, rusthuizen hangen af van verschillende autoriteiten. Zelfs wanneer de regels gelijk zijn voor iedereen kan dat aanleiding geven tot verschillende interpretatiemogelijkheden inzake de toepassing.

Onlangs is een studie verschenen over de behandeling van bejaarden in rusthuizen. Deze studie is gemaakt door twee maatschappelijke werkers, de heren Van Velthoven en Boeckstaens. Zij komen tot zeer bevreedende resultaten als men voor ogen houdt dat alle bejaarden gelijk zouden moeten worden behandeld. Rekening houdende met hun vaststellingen, vond ik het nuttig dit onderwerp in de commissie te bespreken.

Uit de studie blijkt onder meer dat de kostprijs in de rustoorden zeer verschillend is en dat blijkbaar slechts één op tien bejaarden over voldoende inkomsten beschikt om zonder problemen in dat rustoord te worden opgenomen.

Mevrouw de minister, is het inderdaad zo dat negentig percent van de mensen niet voldoende inkomsten hebben om de prijs voor het rustoord te betalen ?

Het blijkt ook dat de manier waarop de mensen worden behandeld afhankelijk is van de plaats waar zij wonen omdat de rustoorden niet dezelfde regels toepassen. Zo worden er bijvoorbeeld inzake het zakgeld verschillende criteria gehanteerd.

Mevrouw de minister, iedereen zou er op dezelfde manier moeten worden behandeld en toegang moeten krijgen. Worden er maatregelen genomen om het grondwettelijk beginsel van benuttingsmogelijkheid billijker toe te passen dan nu het geval is ?

De voorzitter : De heer Vandendriessche heeft het woord.

De heer B. Vandendriessche : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, de heer Van Vaerenbergh wijst hier terecht op een prangend probleem. Namens mijn fractie zou ik dan ook een aantal elementen willen aanbrengen en vragen willen stellen en dit in aansluiting op onze tussenkomst ter zake in het begrotingsdebat. Wij onderscheiden op dit vlak drie grote deelproblemen

die een verschillende actie moeten krijgen.

Ten eerste onderscheiden wij de betaalbaarheid van de intramurale zorg. De prijzen hiervoor zijn enorm gestegen, meestal om evidente redenen — kwaliteitszorg en grotere zorgbehoefte —, maar er is ook een gering inzicht bij de rusthuizen in de kostprijsberekening.

In tijden van schaarste is er mijns inziens wel nood aan het controleerbaar maken van die kosten, en ik ben ervan overtuigd dat u hier ook actief kunt optreden. Wij zien immers dikwijls dat vooral bij OCMW-rusthuizen een gebrek aan management bestaat, en dat uit politieke opportuniteit slechts een fractie wordt gevraagd van de kostprijs. Ik haal het voorbeeld aan van een rusthuis waar de effectief boekhoudkundige kostprijs 1920 frank per dag bedraagt, terwijl eigenlijk maar 1200 frank wordt gevraagd.

Ook in privé-rusthuizen ontbreekt soms de prikkel om goed te beheren. In bepaalde privé-rusthuizen waar heel wat OCMW-mensen zijn opgenomen stelt men dat de dagprijs toch wordt betaald.

Als men die sector doelmatig wil beheren, is er meer transparantie vereist. Er bestaan immers enorme verschillen tussen de sectoren. Vergelijkingen zijn pas mogelijk als er voldoende doorzicht is, wanneer de reglementering voor openbare rusthuizen en privé-rusthuizen gelijkmatig wordt op het vlak van personeelsnormen, barema's en dagprijzen. De

Vandendriessche

rusthuizen die over RVT-bedden beschikken zijn overigens heel gelukkig.

Zolang geen all-in-prijzen naar voor worden gebracht, heeft het geen zin dagprijzen te vergelijken want het ene rusthuis heeft all-in-prijzen, terwijl het andere nog duizenden franken bijvraagt voor kinesitherapie, scheren, knippen of administratiekosten. Dat is zeer uiteenlopend. Naar mijn mening is het ministerie van Economische Zaken op dit ogenblik niet erg vertrouwd met die sector en met het vaststellen van de prijzen.

Ten tweede is het pensioen niet toereikend. Slechts tien percent van de bejaarden kunnen hun verblijf betalen met hun pensioen. In de praktijk is het niet zo evident dat men alleen het pensioen als maatstaf gebruikt, want men stelt dikwijls vast dat heel wat zelfstandigen lage pensioenen hebben, maar toch heel gefortuneerd zijn. In de praktijk blijkt dan dat dertig percent hun verblijf kunnen betalen.

Voor veel bejaarden schept dit dus een enorm groot probleem en een financiële afhankelijkheid die zij moeilijk kunnen verwerken. In deze barre tijden is het optrekken van de pensioenen echter moeilijk bespreekbaar, maar er is misschien een uitweg op het vlak van de onafhankelijks- of autonomieverzekering.

Ten derde is er het probleem van verscheidenheid in OCMW-reglementering. Ik ben het eens met collega Van Vaerenbergh dat het sociaal onrechtvaardig is dat de woonplaats van de resident bepalend is voor zijn levensomstandigheden en zijn financiële inbreng. Er is tussen de verschillende gemeenten een verschillende OCMW-reglementering, zowel wat zakgeld, de thuisblijvende partner, vakantiegeld en onderhoudsplicht betreft. Binnen bepaalde gemeenten kunnen grote verschillen bestaan in de reglementering van openbare en privé-rusthuizen.

Ik zou daarover enkele vragen willen stellen. De beslissing van de

OCMW's in verband met die barema's, onderhoudsplicht, enzovoort, maakt het voorwerp uit van inspectie van uw diensten, en is eigenlijk ook onderworpen aan administratieve controle. Verrichten uw diensten hierop eigenlijk opportuniteitscontroles en op welke manier wordt hieromtrent gerapporteerd?

Zou het niet nuttig zijn om na 10 jaar opgelegde onderhoudsplicht een evaluatie te maken van de toepassing van de verschillende onderhoudsplichten in de verschillende OCMW's? Er bestaan hieromtrent grote verschillen, en in 1988 heeft minister Steyaert de evaluatie gemaakt, maar heeft daar nooit de nodige conclusies uit kunnen trekken.

Overweegt u als minister om die barema's, onderhoudsplichten, gewaarborgd zakgeld en het opleggen van een all-in prijs te uniformiseren?

De voorzitter : De heer Valkeniers heeft het woord.

De heer I. Valkeniers : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, wanneer men over deze problematiek praat, moet men de particuliere rusthuizen met de OCMW-homes vergelijken. Er bestaat tussen deze twee soorten homes een enorm verschil. Sta me toe dat ik ter zake enkele opmerkingen maak.

Ten eerste, heel wat mensen streven ernaar om opgenomen te worden in een OCMW-bejaardentehuis. De voorwaarden zijn in de OCMW-bejaardentehuizen immers veel gunstiger dan in de particuliere bejaardentehuizen.

Ten tweede, toen er destijds werd gesproken over de RVT-problematiek heb ik de minister gevraagd of het wel interessant was een RVT-dienst in het leven te roepen, en of het niet beter was het pakket te verdelen over alle zwaar-zorgbehoevende bejaarden in alle rusthuizen, zowel particulier als publiek. De heer Hancké zal zich dat ongetwijfeld herinneren. Momenteel wordt zowel in een particulier rustoord als in een OCMW-bejaardentehuis het geld dat uit RVT-bedden wordt bekomen, in een pot

gestopt. Uiteindelijk betalen alle bejaarden hetzelfde bedrag, of ze nu in een RVT-bed liggen of niet. Met andere woorden, de solidariteit die we toen predikten wordt in het bejaardentehuis toegepast.

Ten derde is het evident dat de behandeling niet overal dezelfde is. Hetzelfde geldt voor de ziekenhuizen : het bedrag dat men betaalt voor een tweepersoonskamer of een eenpersoonskamer varieert ook naargelang het ziekenhuis. Die prijs hangt immers af van de middelen waarover de instelling zelf beschikt. Een OCMW dat afhangt van een gemeente die over aanzienlijke financiële middelen beschikt, een OCMW dat over heel wat personeelsleden beschikt, zal vanzelfsprekend ook betere zorg kunnen verstrekken. Met andere woorden, het thema van de interpellatie van de heer Van Vaerenbergh heeft betrekking op de zorgsector in zijn geheel. Dezelfde problematiek vindt men terug in instellingen voor gehandicapten. Ook hier hangt de verstrekte zorg af van de middelen, die op hun beurt dikwijls afhangen van de inrichtende overheid en van de instellingen waarop men kan terugvallen. Misschien kan men inzake zakgeld inderdaad een uniforme regeling opstellen waarvan men dan verwacht dat de meeste instellingen zich daaraan houden. Het komt misschien onrechtvaardig over dat de ene bejaarde — en we weten hoe bejaarden omgaan met hun centen — maar 1000 frank zakgeld krijgt, terwijl een andere er 3000 frank krijgt.

Het lijkt me dan ook nuttig dat men iets verandert aan deze sentimentele kwestie. Maar wat de bijdrage van de bejaarden zelf betreft, ga ik akkoord met de heer Vandendriessche. Het is nu niet het ogenblik om de pensioenen zodanig op te trekken dat iedere bejaarde kan worden opgenomen in een home. Elk gepensioneerd gezin zou in dat geval over een maandelijks pensioen van 70.000 frank moeten beschikken. U weet dat dit op het verlanglijstje staat van de Grietze Panters. Volgens de voorzitter van deze beweging moet het pensioen het mogelijk maken dat man en vrouw in

Valkeniers

een bejaardentehuis kunnen worden opgenomen zonder dat de familie daarbij moet tussenkomen. Dat is natuurlijk onrealistisch.

De voorzitter : De heer Van Wambeke heeft het woord.

De heer H. Van Wambeke : Mevrouw de minister, ik stel me toch vragen bij de stelling van de heer Van Vaerenbergh — die min of meer werd bevestigd door de heer Vandendriessche — als zou 90 percent van de bejaarden hun kamer niet kunnen betalen.

Ik ben voorzitter van een OCMW dat eigenaar is van een relatief groot rusthuis. Sta me toe een paar cijfers te citeren : het intrinsiek rustoord heeft 7 OCMW-behoeftegen op 67, en in het hele complex zijn er op 178 bedden maar 15 waarvoor wij moeten tussenkomen. Ik geloof dan ook het cijfer van 90 percent niet. Mijn cijfers vormen geen momentopname : ze werden om de drie maanden opgevraagd. Welnu, Ze variëren nageenog niet.

De heer J. Valkeniers : Mijnheer Van Wambeke, wanneer u het hebt over 15 personen, bedoelt u dan uitsluitend inwoners van Zottegem of hebt u het ook over personen uit de omliggende gemeenten ?

De heer H. Van Wambeke : Mijnheer Valkeniers, de helft van die mensen komt niet uit mijn gemeente.

De heer Valkeniers had het daarnet over het kostprijsverschil tussen een bed in een rusthuis en een RVT. Het is toch evident dat er ter zake een prijsverschil bestaat. Ten eerste hangt de prijs af van de accommodatie die men kan aanbieden. Er bestaat uiteraard een prijsverschil tussen enerzijds een moderne kamer in een RVT en anderzijds een klassiek rustoordkamertje. Ten tweede zijn de verzorgingskosten in een RVT hoger dan in een gewoon rustoord. De prijs hangt ook af van het aantal personeelsleden dat tewerkgesteld is. Wanneer het RIZIV en de inspectie van het ministerie normen opleggen, moeten wij die volgen. De vraag is

of die normen in de particuliere inrichtingen worden gevolgd. Uit eigen ervaring weet ik dat men jongleert met personeel. Wanneer men de normen strikt volgt, is het evident dat de kosten hoger zijn.

In ieder geval zal er altijd een prijsverschil bestaan tussen een OCMW-rustoord en een particulier rusthuis. Ik verwijs bij voorbeeld naar kosten voor een sociale dienst, voor personeel, enzovoort.

Ik ga wel akkoord met de interpellant wanneer hij zegt dat elke bejaarde ten minste eenzelfde bedrag aan zakgeld zou moeten krijgen. Bij ons bedraagt het zakgeld 2500 frank. En dat is een behoorlijk bedrag voor iedereen.

De voorzitter : Minister Demeester-De Meyer heeft het woord.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer de voorzitter, toen ik de vraag van de interpellant ontving, heb ik me onmiddellijk afgevraagd op welke gegevens deze zich baseerde. De heer Van Vaerenbergh verwijst naar het werk "Is de ene bejaarde gelijkwaardig aan de andere ?" van de heren Van Velthoven en Boeckxstaens. Deze eindverhandeling, opgesteld aan de VUB, handelt over de praktijken van de OCMW's bij plaatsing van bejaarden. Ik kende het onderzoek niet maar heb het intussen ter hand genomen. Het leert mij vele zaken over de OCMW-praktijken inzake plaatsing van bejaarden. Het onderzoek steunt immers op een enquête bij alle Vlaamse OCMW's, een enquête die door 70 percent van de OCMW's ook daadwerkelijk werd beantwoord. Deze verhandeling is dus — en ik wil dat vooraf zeggen — een bron met heel wat nieuw onderzoeksmateriaal.

De stelling evenwel dat 90 percent van de bejaarden een pensioen geniet dat ontoereikend is om het verblijf in het rusthuis te betalen, wordt in deze eindverhandeling slechts ter zijde — alleen op pagina 112 — behandeld. Met deze stelling slaan de onderzoekers Van Velthoven en Boeckxstaens de bal duidelijk mis. Ik wil dit bewijzen aan de hand van vier vaststellin-

gen. Daarna zal ik aantonen welke elementen men in rekening moet nemen om de stelling te kunnen onderzoeken en onderbouwen.

Ten eerste, in verband met deze problematiek werd er geen onderzoeksmateriaal door de auteurs zelf aangebracht. Er vond ter zake geen eigen bevraging plaats.

Ten tweede steunt men voor de stelling op twee bronnen die vrij vaag en zwak zijn. Zo wordt er bij voorbeeld gewag gemaakt van een studie van de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten uit 1992 die niet is opgenomen in de bibliografie.

Bovendien worden er statistieken genoemd, waarvan de bronnen niet worden aangetoond. Beide bronnen zijn dus eigenlijk niet verifieerbaar.

Ten derde heeft men bronnen die wel relevant zijn, niet geraadpleegd. Er is de studie van de Koning Boudewijnstichting met de titel "De rijkdom van de ouderen", er is de studie van het Centrum voor Sociaal Beleid van de Ufsia dat onderzoeksgegevens heeft over het inkomen van ouderen, en er is de studie van het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudie die in 1992 de kosten van de rusthuizen onderzocht. Dit zijn drie studies die men hiervoor zeker had kunnen raadplegen.

Ten vierde spreekt men in dit werk van "de" bejaarde, zonder te specificeren over welke bejaarde het gaat. Dit is immers niet precies genoeg, gelet op de grote verschillen tussen de leeftijdsgroepen. Om tot een goed onderbouwde stelling met betrekking tot de werkelijke situatie van een rusthuisbewoner te kunnen komen, moet men volgens mij uitgaan van de volgende aspecten.

Er mag niet enkel worden uitgegaan van wat de pensioenkas aan pensioenen uitbetaalt. Men moet daarentegen de globale maandelijkse inkomsten nemen.

Voorts moet men uitgaan van het meest waarschijnlijke type van rusthuisbewoner. Dit is volgens gegevens uit universiteiten de alleenstaande van plus vijftien tot en met vijftig jaar. Dan

Demeester-De Meyer

heeft men het meest waarschijnlijke type van de rusthuisbewoner.

Aan de hand van de onderzoeksgegevens van het CBGS en het CSB heb ik de volgende oefening gemaakt. Het globale inkomen van de plus vijftienjarige alleenstaande is gemiddeld 27.000 frank per maand. De bron hiervoor zijn de CSB-gegevens van 1989. Hierbij is geen rekening gehouden met inkomens uit vermogen of uit roerende goederen, die volgens diezelfde studie uit één vierde van het globale inkomen zouden bestaan, ongeveer 6000 frank per maand.

De kostprijs voor een éénpersoonskamer bedraagt volgens de studie van Dooghe van het CBGS — dit zijn cijfers uit 1988 die men kan doortrekken naar de huidige situatie — gemiddeld 913 frank per dag of 27390 frank per maand.

Bovenop die prijs voor een kamer in een rusthuis worden nog bijkomende diensten betaald. Voor de semi-invaliden bedraagt dat gemiddeld 77 frank per dag of 2310 frank per maand, en voor invaliden 125 frank per dag of 3750 frank per maand. Als men nu het gemiddelde berekent tussen de 27.390 frank — de goedkoopste situatie — en 32.178 frank toen de duurste situatie, een invalide in een éénpersoonskamer —, dan blijkt dat de helft van de typebejaarden dat de "meest waarschijnlijke rusthuisgebruiker" vormt, de kosten voor hun verblijf in een rusthuis kan betalen uit de lopende inkomsten.

Wanneer ik deze stelling vergelijk met de cijfers die de heer Van Wambeke zopas heeft geciteerd, dan is ze zeker niet overdreven. Hierbij moet men er ook nog rekening mee houden dat het gemiddelde globale inkomen per maand van een alleenstaande moet worden vermeerderd met zijn inkomsten uit vermogen en roerende goederen.

Ik heb afgelopen zaterdag een particulier bejaardentehuis bezocht in

Antwerpen. In dit tehuis kan ongeveer de helft van de in hoofdzaak zwaar demente bejaarden niet volledig instaan voor de kosten.

De heer J. Valkeniers : Maar de particuliere rusthuizen zijn duurder dan de OCMW-rusthuizen !

Minister W. Demeester-De Meyer : In dat rusthuis kan de prijs als zeer matig worden bestempeld.

De andere helft van de bewoners moet dus een beroep doen op — en dit is belangrijk — een deel van de spaarcenten, op de kinderen of op het OCMW.

Met de nuancering van de stelling dat voor 90 percent van de bejaarden het pensioen ontoereikend is voor het betalen van een verblijf in een rusthuis wil ik evenwel het probleem niet zomaar opzij schijven : ik schets alleen het gegeven omdat het gevaarlijk is zomaar studies als basis te nemen voor beweringen. Op een bepaald ogenblik werd bij voorbeeld verkondigd dat 25 percent van de rusthuisbewoners zouden worden mishandeld. Welnu, het is ontzettend moeilijk om de mensen te overtuigen van het feit dat het hier ging om een heel beperkte enquête waaruit bleek dat 25 percent van de bewoners een klacht heeft. In de geest van de mensen — en een jaar door Vlaanderen trekken heeft hieraan nog niet veel veranderd — worden 25 percent van de bejaarden nog steeds mishandeld.

De heer E. Van Vaerenbergh : Dat is de beeldvorming !

Minister W. Demeester-De Meyer : Ten slotte wil ik nog op een paar aspecten ingaan die reeds werden behandeld.

De heer Vandendriessche stelde de vraag of de woonplaats al dan niet bepalend is voor het soort behandeling waarop de hulpbehoevende bejaarden in ons land kunnen rekenen. OCMW's zijn uiteraard autonome besturen, ze oefenen in grote mate zelfstandig hun bij de wet opgedragen bevoegdheid uit, namelijk het verzerken van de maatschappelijke dienstverlening. Het gevolg van de lokale autonomie — die in ieder

geval moet worden behouden — is dan ook een zekere verscheidenheid in de benadering, aansluitend bij de specifieke toestand. Hieruit volgt dat ten aanzien van in rusthuizen opgenomen bejaarden in principe de woonplaats bepalend kan zijn voor de voorwaarden waaronder een bejaarde opvang kan genieten. Willekeur is evenwel niet mogelijk. Het decreet van 5 mei 1985 op de bejaardenvoorzieningen en zijn uitvoeringsbesluiten stellen dat ieder rusthuis de bejaarde in kennis moet stellen van het reglement van inwendige orde en een schriftelijke overeenkomst dient af te sluiten met de individuele bejaarde. Deze stukken moeten vooraf ter goedkeuring worden voorgelegd aan de administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn. Deze controleert of de inhoud conform het decreet en zijn uitvoeringsbesluiten is.

Indien er klachten zijn, kan steeds een beroep worden gedaan op de inspectiedienst van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Ik geef wel toe dat er geen systematische inspectie gebeurt.

Van willekeur is dus geen sprake. Het genoemde decreet en uitvoeringsbesluit leggen immers verstrekkende normen op ten aanzien van onder meer de voeding, de hygiëne en de te verstrekken zorg.

Er wordt eveneens normerend optreden in verband met de veiligheid, het aantal en de kwalificatie van de personen werkzaam in de inrichting, inspraak en onderzoek van suggesties en klachten van de bewoners.

In Vlaanderen word ik dikwijls geconfronteerd met de vraag of wij onze normen eigenlijk niet te hoog hebben gesteld. Misschien zijn de kwalificaties te hoog gesteld. Het is dus belangrijk dat ik de mening zou kennen van een aantal onder u. Ik heb het antwoord op die vraag. Voorts vraagt men mij ook soms of de aanwezigheid van een ergotherapeut vereist is.

Ik heb wel geen zicht op de bijdrage die de instellingen aan de bejaarde vragen. Zoals u weet wordt de ligdagprijs goedgekeurd door het ministerie

Demeester-De Meyer

van Economische Zaken. Men kan zich de vraag stellen of deze handelwijze nog logisch is. Ik ben van mening dat dergelijke prijsbepalingen veel beter op het Vlaamse niveau zouden gebeuren in plaats van op het federale niveau. Het departement van Economische Zaken is immers voor een groot stuk overgedragen aan de gemeenschappen, en de dynamiek die wij in Vlaanderen ontwikkelen zal bepalend zijn om te weten wie de prijzen vaststelt. Dat geldt ook voor de terugbetaling van de kosten van de maatschappelijke dienstverlening, waarvan de regels zijn vastgesteld in een afzonderlijk hoofdstuk van de organieke wet.

Ik zal een onderzoek gelasten naar de verschillen in bijdragen die door de rustoorden worden opgelegd aan de bejaarden. Die oproep hebben wij een aantal maanden geleden al gelanceerd, en wij gaan die nog toewijzen.

Meerdere universiteiten hebben al hun medewerking beloofd, en in het onderzoek zal worden gepeild naar de elementen die leiden tot die verschillen. Wij moeten alleszins weten waarom dit het geval is. Tevens zal worden aangetoond in welke mate investeringstoelagen vanwege de Vlaamse Gemeenschap een positieve invloed hebben op de prijsbepaling. Voor de rustoorden en de serviceflats wordt een serieuze subsidiëring voorzien ofwel in het alternatief systeem, ofwel in het klassieke systeem. Sommigen bepalen hun prijs, rekening houdend met de subsidiëring — een gift van de staat —, terwijl anderen hier geen rekening mee houden. Deze laatsten berekenen een globale prijs, voorzien een afschrijving op dertig jaar, en doen alsof ze geen subsidie van de Vlaamse Gemeenschap genieten.

In feite is dat onlogisch, en dit komt zowel voor bij OCMW-rusthuizen als bij privé-rusthuizen. Als men bij deze twee een dagprijsberekening maakt, wordt de subsidiëring ervan afgetrokken. Bij anderen is dit echter niet het geval. Er is eigenlijk geen reglementering aan verbonden.

De dagprijsberekening of de huur

mag eigenlijk de 1.075.000 of 1.275.000 frank voor respectievelijk de rustoorden en de serviceflats die wij als subsidiëring geven niet bevatten. Dit is echter niet overal het geval. Daarom kan de huurprijs voor een serviceflat verschillen van 8000 of 9000 frank tot 15.000 of 17.000 frank. De enen houden dus wel rekening met de subsidies, de anderen niet.

Wat het recht op zakgeld betreft, gewaarborgd in artikel 98, paragraaf 1, tweede lid van de organieke wet, onderzoek ik momenteel in hoeverre de Vlaamse Gemeenschap, gebruik makend van haar bevoegdheid om aanvullende en bijkomende rechten toe te kennen, hiervoor een bedrag kan vaststellen. Of dit nodig is of niet moet in al zijn aspecten, onder meer het budgettaire, worden onderzocht.

Er wordt ook de vraag gesteld of wij maatregelen moeten nemen om het grondwettelijk beginsel van benuttingsmogelijkheid te respecteren.

Zoals reeds gezegd, is het OCMW een autonoom bestuur. Het principe van benuttigingsgelijkheid van de openbare dienst geldt daarom slechts binnen het grondgebied van een gemeente die door dat OCMW wordt bediend. Het OCMW moet alle bejaarden van de gemeenten die op het centrum een beroep doen en die in eenzelfde of vergelijkbare situatie verkeren op dezelfde manier behandelen. Van inbreuken op dat principe ben ik niet op de hoogte. De hogere overheden zijn verantwoordelijkheid voor het corrigeren al te grote verschillen. Met dit doel worden erkenningsvoorwaarden opgelegd aan de instellingen. Wie niet aan deze erkenningsvoorwaarden voldoet, moet worden gesanctioneerd.

Ten slotte, over de problematiek van de onderhoudsplicht kan ik weliswaar een studie laten uitvoeren maar deze materie behoort tot de federale regering.

De heer B. Vandendriessche : Mevrouw Steyaert heeft hierover in 1986 een studie laten maken. Hieruit bleek dat ongeveer 12 percent van hetgeen OCMW's voor bejaarden be-

talen, kon worden gerecupereerd in onderhoudsplicht.

De heer J. Valkeniers : Uit de studie van mevrouw Steyaert bleek dat het recupereren meer kostte dan hetgeen alle acties hadden opgebracht.

Minister W. Demeester-De Meyer : Uit de gegevens van het OCMW van Antwerpen blijkt dat de regels goed worden toegepast en dat er een vrij grote recuperatie is. In het particulier rusthuis dat ik afgelopen zaterdag heb bezocht, kon een groot gedeelte van de zestien personen die niet over een voldoende hoog inkomen beschikten, een beroep doen op hun familie.

De heer J. Valkeniers : Er zijn ook heel wat familieleden die zich spontaan aanmelden om te betalen !

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh : Ik wil de minister bedanken voor haar antwoord. Het nuanceert de studie en dat verheugt me. Bovendien dank ik de minister voor haar toezeggingen om een aantal aspecten nader te onderzoeken.

De voorzitter : De heer Vandendriessche heeft het woord.

De heer B. Vandendriessche : Men kan natuurlijk met cijfers aantonen wat men wil. De heer Van Wambeke heeft cijfermatig geïllustreerd dat slechts een klein aantal bejaarden een beroep doet op OCMW-steun. In Gent daarentegen doet twee derde van de OCMW-rusthuisbewoners een beroep op het OCMW.

Minister W. Demeester-De Meyer : U hebt gelijk. In de stedelijke gebieden moet er meer steun worden verstrekt dan in de landelijke gebieden.

De heer B. Vandendriessche : Mevrouw de minister, ik heb nog een vraag. Wat vindt u van een all in prijs ?

Ten slotte vind ik dat men moet spreken over een gegarandeerd zakgeld. Immers, vaak krijgen de bejaarden zakgeld maar dan moeten ze nog eens dagelijks zeventig frank betalen

Vandendriessche

voor een scheerbeurt, voor een kinesitherapeut, voor medicatie, enzovoort. Uiteindelijk blijft er van dat zakgeld niet veel meer over.

Minister W. Demeester-De Meyer : Persoonlijk ben ik voorstander van een all in-prijs die een minimale service voorziet. Extra's die bij voorbeeld te maken hebben met haarverzorging moeten in ieder geval betaalbaar blijven voor de bejaarde. Er moet dus worden bepaald welke elementen er nu allemaal in de all in-prijs zitten, en dit kan raken aan de autonomie van de instellingen. Ik benadruk dat ik het hier heb over de rustoorden en bij voorbeeld niet over de serviceflats. Een all in-prijs zou eenvoudiger zijn, maar een tegenargument is wel dat men het risico loopt dat men die all in-prijs te beperkt definieert.

De voorzitter : De heer Valkeniers heeft het woord.

De heer J. Valkeniers : Mevrouw de minister, ik hoop dat, wanneer u meer precieze onderzoeksresultaten bezit over deze problematiek, u deze bekendmaakt.

Ik word dagelijks geconfronteerd met plaatsing van bejaarden.

De studie waarnaar de interpellant verwijst is wel niet gespeend van een

zekere demagogie. Die cijfers moeten worden bekendgemaakt, zodat de bevolking ook wat kan relativeren.

Het is algemeen bekend dat de familie van een bejaarde aan de verantwoordelijkheid probeert te ontsnappen met een minimum aan bijdragen. Men zoekt naar allerlei manieren om ervoor te zorgen dat het OCMW kan bijdragen. Vaak wordt eerst het huis of de grond verkocht van de bejaarde die zal worden geplaatst, zodat het OCMW nadien nog meer kan bijdragen. Ook daar pleit ik voor een meer serene benadering van de problematiek.

De voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, wat betreft de regionale verschillen ben ik wat verbaasd over de cijfers van de heer Van Wambeke. In een stad als Antwerpen liggen die beduidend hoger dan in andere steden.

Wij hebben 3500 residenten in de OCMW-instelling voor bejaarden in Antwerpen, en er worden nog ongeveer 2000 bejaarden geplaatst in privé-instellingen. De totale bijdrage van het OCMW loopt in de honderden miljoenen, de juiste cijfers hiervan zullen wij krijgen bij de bespreking van de begroting. Het is interes-

sant om de lasten voor de bejaarden, die vaak in grote getale aanwezig zijn in de grootsteden, te vergelijken met de lasten in andere gemeenten.

In Antwerpen bestaat er een gegarandeerd zakgeld van 2000 frank, en hieromtrent wordt de klacht geformuleerd dat dit bedrag ontoereikend zou zijn. Er zijn ook al voorstellen geweest om dat bedrag aanzienlijk op te trekken, wat echter niet mogelijk is.

Ik vraag dan ook een studie om die regionale verschillen wat duidelijker te maken, omdat zo iets ook voor het beleid van invloed kan zijn. Het opstellen van uniforme regels kan misschien genuanceerd worden voor sommige categorieën van gemeenten ten aanzien van andere categorieën van gemeenten.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister W. Demeester-De Meyer : De vraag van collega Hancké vormt ook een onderdeel van de studie die nu wordt aangevat.

— *Het incident wordt gesloten om 12.51 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties.

Ze worden in twee edities uitgegeven :

- de eerste, met witte kaft en het embleem van de Vlaamse Raad in goudkleur, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen ;
- de tweede, met witte kaft en met onderaan rechts de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

AZRV : Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften

BAAZ : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken

BEAG : Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

CULT : Commissie voor Cultuur

EELW : Commissie voor Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid

FIBE : Commissie voor Financiën en Begroting

HROL : Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

LENA : Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

MEDI : Commissie voor de Media

ONVW : Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

OPWV : Commissie voor Openbare Werken en Vervoer

SAMW : Commissie voor Samenwerking

WEGE : Commissie voor Welzijn en Gezondheid